

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันเป็นการพัฒนาบัณฑิตให้เกิดความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สถาบันอุดมศึกษานับว่าเป็นแหล่งผลิตบัณฑิตและทรัพยากรทางปัญญาที่สำคัญของประเทศ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและประเทศ จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทสูงในการพัฒนาประเทศให้เกิดความเข้มแข็งเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ คู่คุณธรรม จึงส่งผลให้ระบบการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันเกิดการพัฒนาดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง รวมถึงคนมีการพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่การแข่งขันในตลาดแรงงานมากขึ้น ทำให้สถานศึกษาต่างๆ มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอยู่ตลอดเวลา

จากระยะเวลาที่ผ่านมาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมาย เช่น ทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและการเมือง เป็นต้น จึงทำให้เกิดการแข่งขันในการดำรงชีวิตมากขึ้น บัณฑิตที่จบใหม่ต่างก็หางานทำกันมากขึ้น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตสาขาต่างๆ ที่มีคุณภาพ และคุณธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมท้องถิ่นและประเทศ โดยภารกิจด้านการผลิตบัณฑิตถือได้ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่ง และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาทางมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้ผลิตบัณฑิตจากคณะต่างๆ ออกมารับใช้สังคมโดยเข้าทำงานในหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นจำนวนมาก มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามจึงได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตเพื่อนำข้อมูลกลับมาทำการปรับปรุงกระบวนการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถตรงกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีผลต่อการจ้างงานของผู้ใช้บัณฑิต และจัดว่าเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละปี

ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามจึงได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนการจัดการศึกษา และการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในการทำงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามในปีการศึกษา 2553

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในการทำงานของบัณฑิตใน ปีการศึกษา 2553 ในด้านของความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อการทำงาน ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในอาชีพ รวมทั้งความคิดเห็นของผู้ประกอบการในด้านต่าง ๆ เช่น จุดเด่น จุดด้อย ที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต และคุณลักษณะที่ผู้ประกอบการคาดหวังจากบัณฑิต และข้อเสนอแนะอื่น ๆ
2. นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาในการวางแผนการศึกษา การกำหนดนโยบายด้านการผลิตบัณฑิต การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
3. ได้ข้อมูลที่น่ามาเป็นแนวทางในการปรับกระบวนการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและความสามารถตรงกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในการทำงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามใน ปีการศึกษา 2553 ประกอบด้วย

1. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
  - 1.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม
  - 1.2 ด้านความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการตามลักษณะงานในสาขา
2. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติของมหาวิทยาลัย
  - 2.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม
  - 2.2 ด้านความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการตามลักษณะงานในสาขา
  - 2.3 ด้านทักษะทางปัญญา
  - 2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
  - 2.5 ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต คือ หัวหน้างาน ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2553 ที่ปฏิบัติงานอยู่ จำนวน 2,164 หน่วยงาน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต คือ หัวหน้างาน ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 35 ของจำนวนบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2553 ที่ปฏิบัติงานอยู่

ขอบเขตพื้นที่การศึกษา

หน่วยงานที่ผู้ใช้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2553 ที่ปฏิบัติงานอยู่ จำนวน 2,164 หน่วยงาน ในจังหวัดต่างๆ

ขอบเขตระยะเวลา

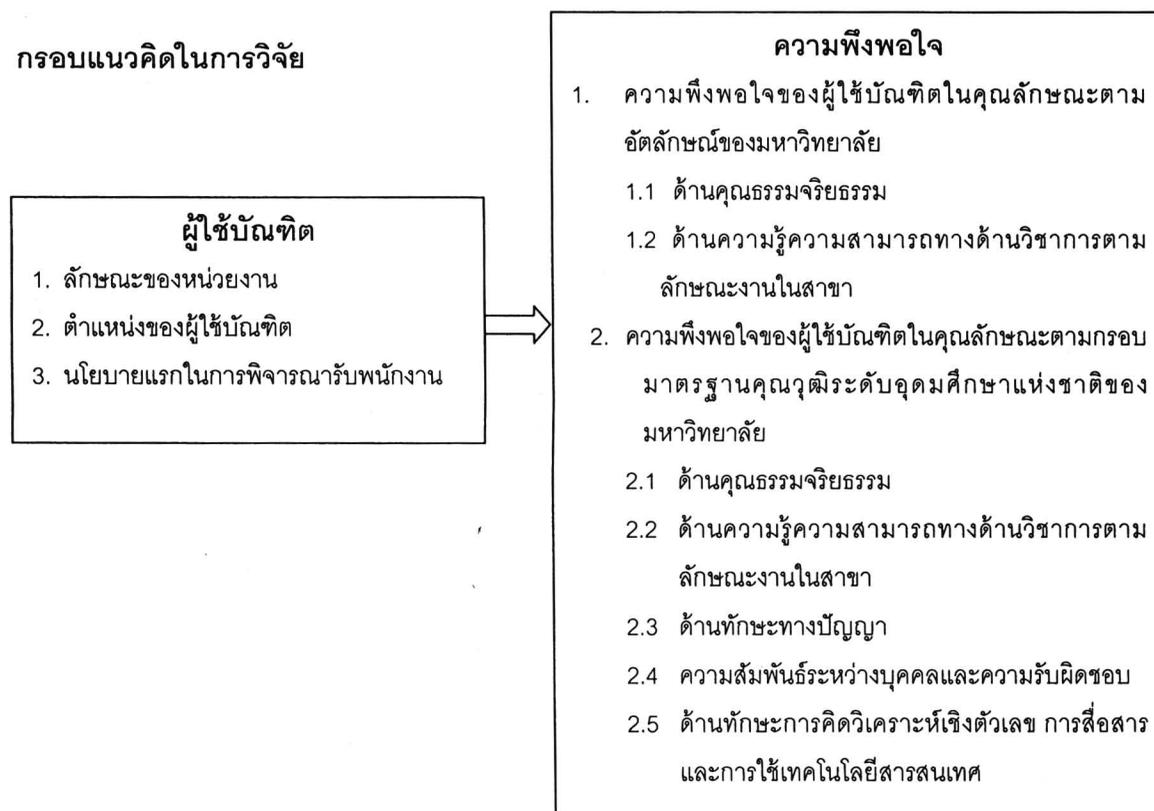
การศึกษาในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาตั้งแต่ เดือนมิถุนายน ถึง เดือนสิงหาคม 2554

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ ลักษณะของหน่วยงาน ตำแหน่งของผู้ใช้บัณฑิต และนโยบายแรกในการพิจารณารับพนักงาน

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของมหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บัณฑิต หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประจำปีการศึกษา 2553

ผู้ใช้บัณฑิต หมายถึง หัวหน้างาน ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2553 ที่ปฏิบัติงานอยู่

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกยอมรับ/พอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปีการศึกษา 2553

อัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่เป็นตัวตนของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้งสถานศึกษา หรือลักษณะโดดเด่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม คือ บัณฑิตมีคุณธรรม บัณฑิตมีคุณภาพ

บัณฑิตมีคุณธรรม หมายถึง คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาโดยการส่งเสริมและสนับสนุนของมหาวิทยาลัยในการจัดโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการค่ายคุณธรรมนำใจ โครงการค่ายจิตอาสา พัฒนาตนเอง โครงการพัฒนาจิต เสริมคุณภาพชีวิต โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนสู่ออาชีพ เป็นต้น

บัณฑิตมีคุณภาพ หมายถึง คุณภาพทางวิชาการของนักศึกษา ที่ส่งเสริมและสนับสนุนโดยมหาวิทยาลัย ในการจัดโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดการเรียนการสอนที่มีรายวิชาให้นักศึกษาทำวิจัย หรือที่เรียกว่ารายวิชาปัญหาพิเศษ โครงการทดสอบความสามารถ 3 ภาษาในระดับปริญญาตรีที่กำหนดไว้ทุกหลักสูตร อีกทั้งในระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยได้เปิดรับเฉพาะแผน ก เท่านั้น นักศึกษาจะต้องทำวิทยานิพนธ์ทุกคน เป็นต้น

คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความ สามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม ใช้กับนักศึกษาทุกคน แม้ว่าบางสาขา/สาขาวิชานักศึกษาคือจำเป็นต้องพัฒนาเป็นการเฉพาะ เช่น จรรยาบรรณของแพทย์ นักบัญชี และนักกฎหมาย เป็นต้น

ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการตามลักษณะงานในสาขา หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ซึ่งจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับสาขา/สาขาวิชาที่เรียน ซึ่งต้องระบุนรายละเอียดของความรู้และทักษะของสาขา/สาขาวิชาที่เหมาะสมกับระดับคุณวุฒิไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร และรายละเอียดของรายวิชา

ทักษะทางปัญญา หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบ ในการเรียนรู้ของตนเอง

ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับคุณวุฒิสถาษา/สาขาวิชาใด ต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านนี้ แต่สำหรับนักศึกษาที่เรียนในสาขา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้นี้จะต้องเน้นให้มีความชำนาญมากกว่านักศึกษาสาขา/สาขาวิชาอื่นๆ เช่น นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จะต้องมีความชำนาญและทักษะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้และด้านทักษะทางปัญญาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ